

Dragan Lalović, dipl. ing, instruktor alpinizma in GSS-a, spasilac

Prim. dr Radovan Mijanović, spasilac, ljekar spasilac

Radivoje Vuković, prof., instruktor alpinizma

Društvo instruktora alpinizma, GSS-a i vodiča "Gorje"

POREĐENJE METODA OSIGURANJA SUPENJAČA U SUVOJ STIJENI

UVOD

Alpinističku navezu, kao tim penjača u stijeni, najčešće sačinjavaju dvojica alpinista. Penjanje je naizmjenično, dok jedan tj. prvi alpinista penje, drugi stoji i osigurava ovog koji penje, zaustavljajući mu pad u slučaju istog. Nesreće koje se u alpinizmu dešavaju prilikom penjanja suve ili ledene stijene mogu biti umanjene ili potpuno izbjegnute ukoliko je cjelokupni sistem osiguranja urađen korektno i ispravno.

Sa razvojem sportskog penjanja došlo je do sticanja određenih navika, koje se ponekad plasiraju u klasični alpinizam, koji je znatno zahtjevniji, kompleksniji i opasniji. Takođe, i proizvođači alpinističke opreme, kojih je sve više, skreću pažnju na svoje proizvode, čime se često dešava da alpinisti slijepo vjerujući zanemaruju klasične alpinističke rekvizite-klinove, a sve češće koriste poluimprovizacije-frendove, čokove i sl., često na štetu nekog od elemenata osiguranja.

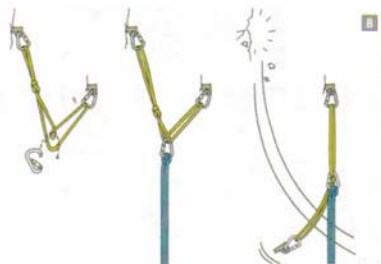
OSIGURANJE ALPINISTA U TOKU PENJANJA

Osiguranje započinje ličnim osiguranjem drugog penjača. Neophodno ga je uraditi u visini pojasa sa što kraćim užetom kako eventualni pad prvog penjača nebi izazvao pomjeranje drugog penjača, bar ne u većoj mjeri, prilikom eventualnog zaustavljanja pada prvog penjača. Nakon postavljanja ličnog osiguranja drugi penjač postavlja i prvi penjački klin ili sidrište ukoliko jedan klin ne obezbjeđuje dovoljnu sigurnost.

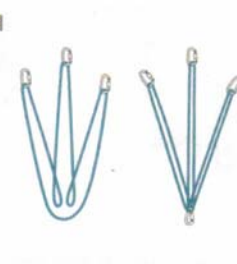
Nakon toga i prethodne provjere užeta prvi penjač započinje penjanje birajući pravac i postavljajući klinove kao međuosiguranje. Često se dešava da se značaj međuosiguranja zanemari, iako je ovo u direktnoj vezi sa osiguranjem prvog penjača.

Slika 1
Sidrište kao prvi
penjački klin

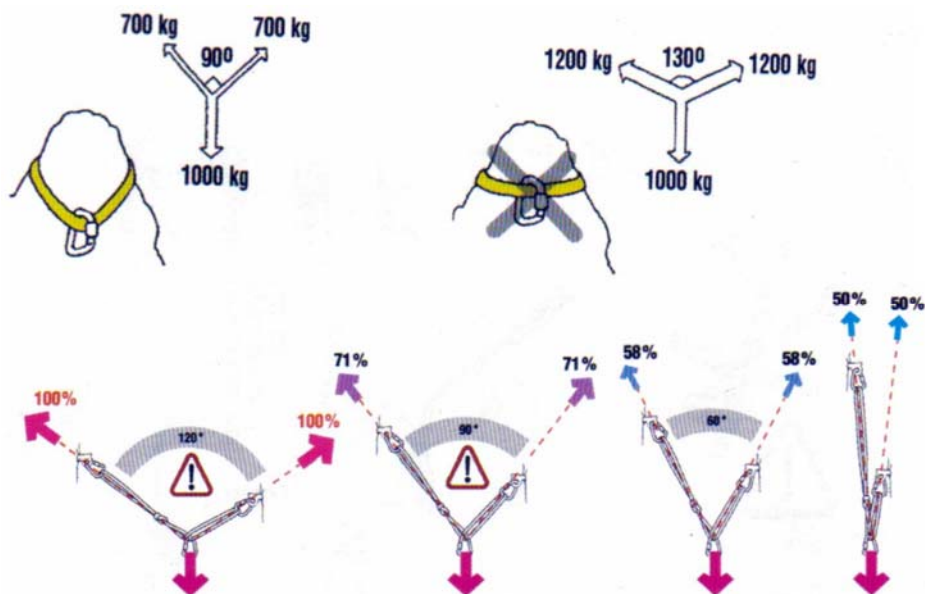
Slika 2
Sidrište sa dva klina

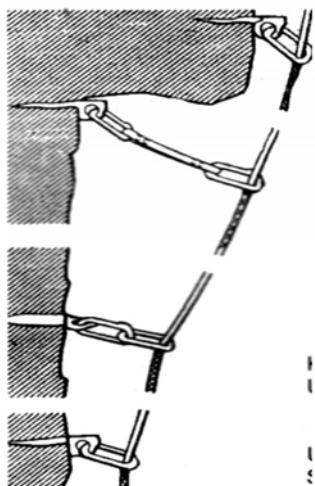
Slika 3
Sidrište sa tri klina

ZNAČAJ PRVOG PENJAČKOG KLINA, ODNOSNO SIDRIŠTA I ZNAČAJ KLINOVA MEĐUOSIGURANJA

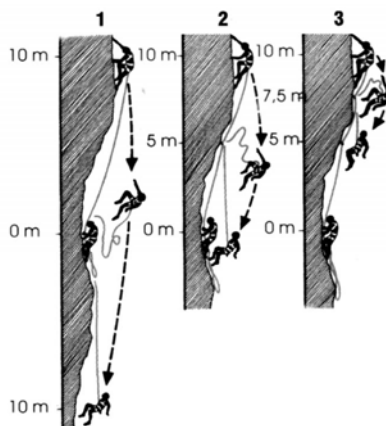
Prvi penjački klin, odnosno sidrište, koje ga mijenja u ozbiljnim situacijama, preuzima na sebe veliki dio energije pada prvog penjača i nosilac je svih opterećenja u pojedinim situacijama prilikom spašavanja.

Slika 4. Raspored opterećenja po klinu u nekoliko karakterističnih situacija

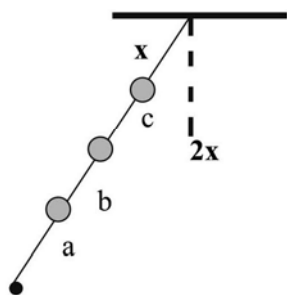

Slika 5. Prikaz načina postavljanja klinova i užeta kroz iste

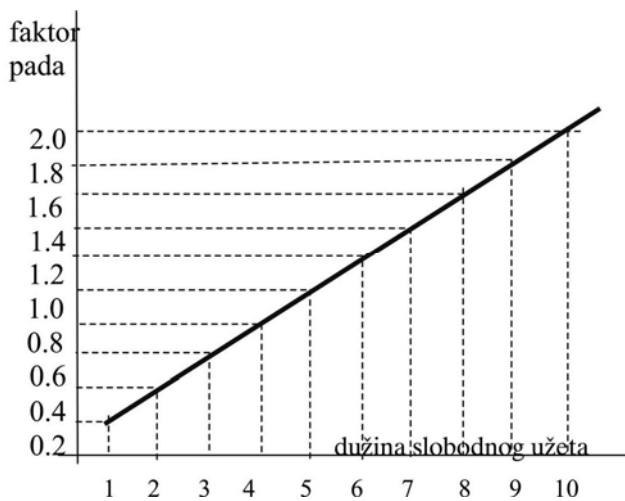

Slika 6. Prikaz eventualnog pada

Postavljeni klinovi međuosiguranja definišu dužinu pada, a time i faktor pada

Slika 7.

Slika 8.

Šema pada

- -prvi penjački klin ili sidrište
- -klin
- a,b,c -rastojanja između klinova međuosiguranja
- x -slobodno uže
- 2x -dužina pada

Faktor pada definiše posljedice pada , a kreće se u granicama od 0 do 2, i što je faktor pada veći, to su eventualne posljedice veće.

$$F_p = \frac{2L_s}{L_u}$$

$$L_u = a + b + c + x$$

$$L_s = x$$

L_s - slobodna dužina užeta

L_u - angažovana dužina užeta

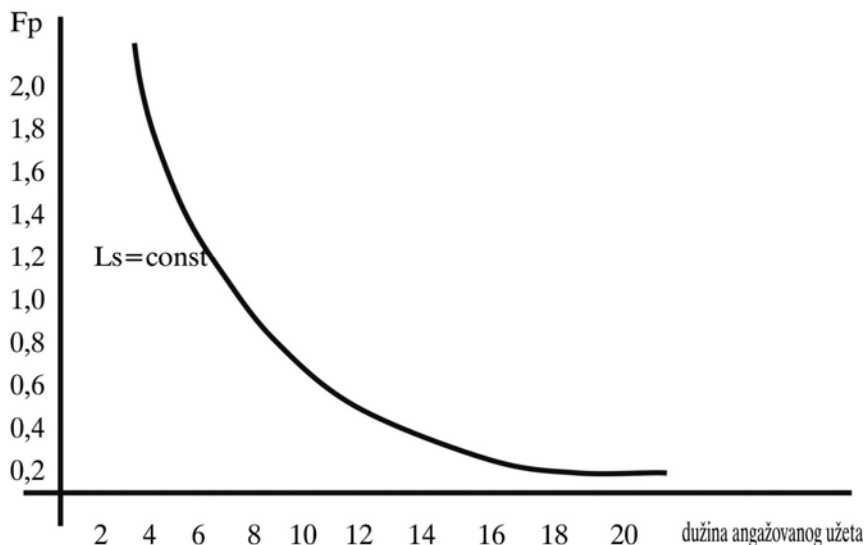
x - (o - max duž. užeta)

Zavisnost faktora pada je definisana jednačinom $y=ax$

Na slici 8 je prikazana zavisnost faktora pada od dužine slobodnog užeta uz konstantnu dužinu angažovanog užeta.

Ako postavimo zavisnost F_p od dužine angažovanog užeta, uz nepromjenljivu dužinu slobodnog užeta vidjeće se da je F_p manje što je količina angažovanog užeta veća (**slika 9**).

Prenešeno u praktične svrhe ovo znači da je sa aspekta bezbijednosti prvog penjača pogodno koristiti užad sa većim dužinama.

„Dan”, 8. april 2005.

У КОТОРУ ОДРЖАН ПРВИ КОНГРЕС И ДРУГА МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА ЦСА

Више него успјешано

Прије неколико дана у Котору је завршен Први конгрес и Друга међународна научна конференција Црногорске спортске академије. Преко 120 радова еминентних стручњака из земље и иностранства сигурно је превазишло ионако оптимистичка очекивања организатора. Реферати који су презентовани у Котору указали су да је општи циљ Конгреса био сумирање искустава и указивање на стручно-научна saznanja праксе и теорије, а самим тим и шире sagledavaње виталних питања спорта, те његових укупних достигнућа у оквиру најактуелнијих економско-друштвених, програмских, кадровских, организационо-статусних, материјално-финансијских и других значајних развојних питања.

—Пуних шест мјесеца смо нитезивно радили на припремама, што је резултирало да у Котору имамо 153 аутора и коаутора, који су уложили ванредне напоре како би оправдали мото овог, као и претходног научног скупа: радити, завршити, објавити, рекао је др. Душко Бјелица, председник Црногорске спортске академије. Да би лакше дошли до циља, односно до одговора шта смо заправо са овим Конгресом хтели, укупну материју смо били подијелили на три цјелине: технологију рада у спорту, методологију рада у спорту и друштвено-економски односи у спорту. Били смо свјесни да даљи развој спорта, како дјечјег, школског, оmlадинског, универзитетског, масовног, спортско-рекреативног, квалитетног, селективно врхунског, професионалног почивају на повезаности теоријско-практичних гледишта темељних и синхронизованих са искуственом емпиријском грађом, па стога вјерујемо да је овај Конгрес омогућно да се бројна, разнолика и богата искуства искажу, изврши размјена мишљења а јавности укаже на савремене токове и развој спорта кроз ове три теме. Све у свему, тридневни рад у Котору је био више него успјешан, што може да потврди и чињеница да су ту били присутни наши највећи научни ауторитети, као и угледни и заслужни научници из иностранства, рекао је између осталог др. Душко Бјелица.

Т.Б.

Симоновић: Догађај од ширег значаја

Пуну подршку Црногорској спортској академији у реализацији Првог конгреса и Друге међународне конференције у Котору пружио је Црногорски олимпијски комитет. Председник ЦОК - а Душко Симоновић сматра да се на овај начин, кроз едукацију у најширем смислу даје директан допринос развоју и афирмацији спорта на нашим просторима.

—Сматрам ово заиста великим спортским, али и догађајем од ширег значаја и желим да упутим организа-

њем нових знања и искустава из области спорта, односно доказ на који начин схватамо модерне тенденције у спорту, које важе у савременом свијету, рекао је председник ЦОК-а.

Он је даље навео да подржавање једне овакве манифестације, чији је циљ афирмација и развој спорта доказ да ЦОК има веома јасне и конкретне планове у смислу развоја спорта и едукације спортских радника на нашим просторима.

—Сматрам веома значајним што се у

тору—Црногорској спортској академији све честитке за организовање ове манифестације, рекао је Душко Симоновић. Веома је значајно да се код нас дешавају овакви догађаји, с обзиром да се зна да Црна Гора има изузетан спортски потенцијал. Са друге стране, тај потенцијал је немогуће адекватно валоризовати, па самим тим ни развијати без квалитетне едукације. Управо је ово модус на који ми манифестујемо своју амбицију за стица-

Црној Гори конституисала једна оваква спортска институција, каква је Црногорска спортска академија, која препознаје савремене процесе и која их жели имплементирати на наш простор. О томе свакако најбоље свједочи избор тема које су elaborиране на овом Конгресу, односно Конференцији, као и присуство еминентних предавача, које смо били у прилици да чујемо у Котору, рекао је Душко Симоновић.

Т.Б.